

Το σύστημα διακυβέρνησης της μεταπολίτευσης καταρρέει με δραματικό τρόπο χωρίς κανείς να μπορεί να προβλέψει τις τελικές συνέπειες αυτής της εξέλιξης. Η κοινή γνώμη, με τη συνηγορία του μεγαλύτερου τμήματος των μέσων ενημέρωσης, ανέχθηκε για δεκαετίες ένα διεφθαρμένο σύστημα διακυβέρνησης με αντάλλαγμα την ανάπτυξη χωρίς αρχές, με έντονο άρωμα διαφθοράς και διαπλοκής και βεβαίως την εκτεταμένη ανομία από την πλευρά πολλών ομάδων πίεσης. Τώρα που το ελληνικό κράτος έφτασε στο όριο της στάσης πληρωμών, το πολιτικό σύστημα δεν μπορεί πλέον να προσφέρει τίποτα εκ των παραδοσιακών του «προϊόντων» στους «πελάτες» του. Το όνειρο μιας μόνιμης θέσης στο Δημόσιο αποτελεί χίμαιρα, όπως και η εξασφάλιση κοινοτικών ή άλλων επιδοτήσεων με τη μεσολάβηση των γνωστών συμβούλων επιχειρήσεων - λαμόγιων.

Η ανεργία αυξάνεται θεαματικά, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις καταρρέουν, ενώ το φθινόπωρο αναμένεται κάτι αντίστοιχο στις μεγάλες. Η δυναμική μεσαία τάξη που δημιουργήθηκε τα τελευταία 30 χρόνια νιώθει να χάνει το έδαφος κάτω από τα πόδια της, καθώς ο συνδυασμός της κρίσης, των φόρων, των περικοπών και της σοβαρής μείωσης της αξίας των ακινήτων θέτει πλέον σε αμφισβήτηση όσα θεωρούνταν δεδομένα στον τρόπο ζωής της. Αυτό δε που λείπει και καθιστά βαριά τη ζοφερή ατμόσφαιρα στη χώρα είναι ένα πειστικό όραμα πως, πέραν του όποιου «πόνου», θα υπάρξει μια θετική διέξοδος με υγιή ανάπτυξη.

Την ώρα όμως που καταρρέει η αυτοπεποίθηση της μεσαίας τάξης, καταρρέει για άλλους λόγους και η αξιοπιστία του μεταπολιτευτικού κομματικού συστήματος. Όπως έλεγε συχνά παλαιός πολιτικός, «αυτό που δεν αντέχει ο λαός είναι να είσαι, ο πολιτικός, και κλέφτης και ανίκανος».

Βεβαίως, κανείς δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι οι πολιτικοί είναι «κλέφτες» σε αυτήν τη χώρα στο σύνολό τους. Οι ομολογίες όμως δωροδοκιών και οι αποκαλύψεις για πρώην κορυφαίους πολιτικούς που έκρυβαν τη χλιδή τους πίσω από οφσόρ δημιουργούν ένα εκρηκτικό κλίμα και συμπαρασύρουν το σύστημα.

Είναι σαφές π.χ., και τώρα τεκμηριώνεται, πως η διαφθορά μπορεί να απέκτησε ρίζες τη δεκαετία του 1980 αλλά απογειώθηκε πραγματικά την περίοδο 1996 - 2004. Όσο επώδυνο και αν είναι, διαφαίνεται πλέον πως η θητεία του ικανότερου πρωθυπουργού της μεταπολίτευσης (μετά τον Κωνσταντίνο Καραμανλή) συνέπεσε με ένα «πάρτι» ανεξέλεγκτης διαπλοκής και διαφθοράς που άγγιξε ακόμη και το απολύτως έμπιστο προσωπικό επιτελείο του κ. Σημίτη. Και βεβαίως, άλλο πράγμα εκείνο που έλεγαν τότε στενοί του σύμβουλοι πως «ανάπτυξη χωρίς διαπλοκή δεν μπορεί να υπάρξει» και άλλο να αποκαλύπτεται ότι δύο στενοί του συνεργάτες εμπλέκονται σε σκάνδαλα.

Με το ΠΑΣΟΚ και τη Ν.Δ. απαξιωμένα στη συνείδηση μεγάλης μερίδας του κόσμου, ο τόπος περνάει τη μεγαλύτερή του κρίση μετά τη μεταπολίτευση με πρόδηλο τον κίνδυνο να βρεθεί σε αδιέξοδο το φθινόπωρο, αν δεν τηρήσει το ελληνικό κράτος τον λόγο του σε σχέση με το μνημόνιο που υπέγραψε με το ΔΝΤ και την Ε.Ε.